

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

Freedom
House

МЕМОРАНДУМ ПРО СПІВПРАЦЮ
між Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини
та Представництвом Фрідом Хаус, Інк. в Україні

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі - Уповноважений) в особі Лубінця Дмитра Валерійовича, який діє на підставі статей 55, 101 Конституції України, Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

та **Фрідом Хаус, Інк.**, що є некомерційною юридичною особою, зареєстрованою відповідно до законодавства Сполучених Штатів Америки, яка діє через Представництво Фрідом Хаус, Інк. в Україні, яке акредитоване згідно зі Свідоцтвом, виданим Міністерством юстиції України від 28.03.2016 за № 10/19.4, реєстраційний номер 1456681 (далі - Фрідом Хаус, Інк.), в особі Директора Представництва Юрія Юркевича, який діє на підставі Довіреності від 13.07.2022 року (далі - Сторони),

керуючись Конституцією України, Загальною декларацією прав людини, Міжнародним пактом про громадянські та політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні та культурні права, Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, іншими міжнародними договорами у сфері захисту прав людини, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Законом України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», іншими нормативно-правовими актами, спрямованими на реалізацію та захист конституційних прав і свобод людини і громадянина,

беручи до уваги необхідність захисту загальновизнаних прав кожної людини, дотримання міжнародних стандартів, сприяння правовій інформованості населення,

виходячи із загального розуміння необхідності забезпечення гарантій державного захисту конституційних прав, свобод і законних інтересів громадян,

прагнучи забезпечити максимальну ефективність здійснюваних заходів при досягненні спільних цілей,

домовилися про таке:

1. Мета та предмет Меморандуму

1.1. Метою цього Меморандуму є співпраця, спрямована на запобігання, виявлення та недопущення порушень прав і свобод людини в Україні, підвищення правової інформованості населення України про права і свободи людини; просування цінностей та міжнародних стандартів прав людини.

1.2. Предметом цього Меморандуму є співпраця Сторін, спрямована на досягнення мети Меморандуму, що здійснюється у форматі підготовки та реалізації спільних заходів і проектів.

2. Напрями співпраці

Для досягнення мети цього Меморандуму Сторони домовляються про співпрацю за такими напрямками:

- моніторинг стану дотримання прав і свобод людини;
- аналіз причин систематичних порушень прав і свобод людини, їх наслідків, розроблення рекомендацій щодо попередження випадків таких порушень;
- сприяння у наданні громадянам правового захисту у разі порушень прав людини внаслідок повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну після 24 лютого 2022 року;
- взаємодія Сторін з метою збирання, здійснення аналізу, обговорення та запровадження міжнародного досвіду в питаннях подолання наслідків збройного конфлікту;
- напрацювання пропозицій до законопроектів у сфері захисту прав людини, перехідного правосуддя та подолання наслідків збройної агресії Російської Федерації в Україні;
- сприяння захисту прав осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях України;
- взаємодія Сторін з метою збирання, аналізу та задоволення потреб українських громадян за кордоном, які перемістилися внаслідок збройної агресії проти України;
- адвокація прийняття законодавчих ініціатив, спрямованих на легалізацію в Україні зареєстрованого цивільного партнерства для одностатевих пар з урегулюванням їхніх майнових і немайнових прав;
- співпраця щодо повернення українських дітей, депортованих до Російської Федерації та/або Республіки Білорусь, а також примусово переміщених у межах тимчасово окупованих територій України, на територію

України та притягнення причетних білоруських та/або російських посадових осіб до кримінальної відповідальності;

- проведення спільних адвокаційних заходів щодо ратифікації Римського статуту Міжнародного Кримінального Суду та сприяння гармонізації положень національного кримінального права щодо норм міжнародного гуманітарного права, а також внесення змін до статей 111, 111-1, 111-2, 114-2, 436-2 Кримінального кодексу України щодо забезпечення права на захист особам, підозрюваним або обвинуваченим у державній зраді та колабораціонізмі в умовах воєнного стану;

- моніторинг дотриманням прав російських військовополонених в українських військових таборах, слідчих ізоляторах чи в'язницях, де утримуються російські військовополонені;

- впровадження освітніх програм про права людини для школярів, учнівської та студентської молоді;

- розроблення та реалізація спільних проектів та/або програм, спрямованих на просування цінностей і міжнародних стандартів прав людини;

- організація спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості громадян щодо захисту своїх прав, шляхом проведення конференцій, семінарів, круглих столів, зустрічей та інших заходів;

- запобігання та протидія будь-яким проявам дискримінації, а також насильству на ґрунті ненависті, співпраця з метою підготовки досліджень, рекомендацій, пропозицій для внесення змін до законодавства, зокрема до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України, щодо боротьби з проявами дискримінації, серед іншого, з метою включення ознаки сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності (СОГІ) до переліку ознак, за якими заборонена дискримінація, а також із метою виконання рекомендацій щодо боротьби з дискримінацією, наданих Україні міжнародними організаціями;

- координація спільних дій і заходів щодо запобігання та боротьби з насильством проти вразливих груп населення;

- співпраця в сфері захисту свободи слова та засобів масової інформації;

- співробітництво в сфері захисту прав громадян на доступ до публічної інформації;

- співробітництво у сфері здійснення громадського контролю за діяльністю державних та правоохоронних органів, спрямованого на захист прав людини та фундаментальних свобод;

- інші узгоджені напрями співпраці.

3. Організація співпраці

З метою реалізації цього Меморандуму Сторони в межах наявних ресурсів:

3.1. Проводять зустрічі з метою обговорення питань щодо реалізації Меморандуму, обміну інформацією про діяльність Сторін у сфері захисту прав і свобод людини.

3.2. Розробляють і затверджують плани спільних заходів.

3.3. Організують і проводять спільні заходи.

3.4. Беруть на себе зобов'язання зберігати конфіденційність персональної інформації, що стала відома у зв'язку з реалізацією цього Меморандуму, зокрема, відповідно до вимог законодавства України.

3.5. Здійснюють будь-які інші форми співпраці, що попередньо узгоджені Сторонами.

3.6. Беруть на себе зобов'язання утримуватись від дій, які можуть заподіяти моральну, економічну чи іншу шкоду будь-якій зі Сторін.

4. Співпраця з іншими установами та організаціями

Для досягнення мети цього Меморандуму Сторони можуть за взаємною згодою запрошувати до співпраці в межах узгоджених напрямів інші установи й організації незалежно від форм власності, фізичних осіб, громадські організації, а також створювати з ними тимчасові робочі групи.

5. Прикінцеві положення

5.1. Цей Меморандум набирає чинності з дня його підписання та укладається строком на п'ять років.

5.2. Після закінчення дії Меморандуму Сторони можуть обговорити продовження партнерства.

5.3. Сторони можуть достроково припинити дію цього Меморандуму у будь-який час, письмово повідомивши про це іншу Сторону не пізніше ніж за один місяць.

5.4. У разі припинення дії цього Меморандуму заходи, які було розпочато на підставі Меморандуму і не завершено протягом строку його дії, продовжуються і завершуються згідно з умовами, що були раніше погоджені Сторонами, за винятком випадків, коли завершити ці заходи неможливо.

5.5. Будь-які зміни чи доповнення до цього Меморандуму вносяться за письмовою згодою Сторін і стають його невід'ємною частиною.

5.6. Будь-які спірні питання щодо тлумачення або застосування положень цього Меморандуму вирішуються Сторонами шляхом проведення консультацій та досягнення взаємної згоди.

5.7. Після укладання цього Меморандуму Меморандум про співпрацю між Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини та Представництвом Фрідом Хаус, Інк. в Україні від 16 травня 2019 року втрачає чинність.

Вчинено у місті Києві 28 листопада 2023 року у двох автентичних примірниках українською мовою (по одному примірнику кожній зі Сторін).

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини

Дмитро Лубінець

Директор Представництва Фрідом Хаус, Інк. в Україні

Юрій Юркевич